

Kronik JP 26.3.2013

Børns umistelige rettigheder

Man kan etisk set ikke tillade sig at fjerne forhuden på intakte drenge eller babyer uden at indhente et informeret samtykke. Et sådant samtykke kan kun en person over 18 år, der kan forstå og forholde sig til selve indgrebet og dets konsekvenser, give.

Centralt i debatten om, hvorvidt vi i samfundet fortsat skal acceptere, at det er lovligt at omskære drengebørn, må være overvejelser om børns rettigheder. Har børn visse umistelige menneskerettigheder, i givet fald hvilke og hvorfor? For ikke så mange år siden indførte vi en lovgivning, som gjorde det ulovligt at kupere halen på små raske hundehvalpe. Det blev dengang fremhævet, at en hund i allerhøjeste grad har brug for sin hale bl.a. som balancestang, til at kunne vise sin glæde, sorg eller vrede og i det hele taget for at kunne kommunikere med sine artsfæller – og sine mennesker.

Nogle mente, at hundenes haler ville blive slået til blods, men fra lande med forbud mod haleafkortning erfarede vi, at det ikke var tilfældet samt at intakte hunde, fik et mere harmonisk og naturligt liv. Og deres bevægelse i såvel gang som løb var langt mere fri og glidende. Måske er der en mening med, at hunden fra naturens hånd er skabt med en hale.

Jeg mener ikke, vi fra samfundets side bør vægte hensynet til børn mindre end hensynet til vores kære firbenede venner, som jeg holder meget af. Som minimum bør vi gå ind i grundige overvejelser af, om ikke også drenge og mænd er skabt med en forhud, fordi den har en vigtig funktion. Måske ændres disse drenges liv og deres senere seksualliv samt samliv, hvis man fjernede deres forhud, da de var små babyer eller drenge.

Vi må også vurdere, om selve indgrebet, som ikke er helt lille kirurgisk set, i dag sker uden, at man udsætter disse børn for væsentlig smerte samt psykisk belastning i forbindelse med selve operationen. Sker denne altid i total anæstesi, så barnet ikke oplever smerte? Er der i det hele taget tale om fordele (hvis der er fordele), der kan opveje smerten og komplikationer. Der er tale om mange overvejelser, men jeg finder, at børns rettigheder vægter tungest.

En debattør skrev på nettet i 2012, at han mente alle børn uanset køn, religiøs, etnisk og kulturel baggrund og uafhængig af race eller nationalitet burde sikres nogle umistelige rettigheder, som skal respekteres, herunder at de ikke kan udsættes for

indgreb på kroppen, der ikke er medicinsk nødvendige. Og han fortsatte: ”*Både drenge og piger kan, når de fylder 18 år, selv træffe beslutning om, hvad der skal ske, hvis de ønsker ændringer på deres krop. Og det skal i så fald ske for egen regning og uden statens indblanding.*” Jeg er 100 % enig.

Børn er i mange situationer ikke i stand til at overskue konsekvenserne af deres valg og deres handlinger. Derfor kan man ikke indhente et fuldt informeret og oplyst samtykke af et mindreårigt barn, hvorfor man ved et kirurgisk indgreb indhenter dette hos forældrene. For i demokratiske veludviklede lande er et barn først og fremmest sine forældres barn indtil myndighedsalderen, mens det er et typisk træk ved totalitære stater, at børnene primært er statens.

Men selvom børnene hos os i den vestlige verden er forældrenes, så er de det kun til låns. Børn er små mennesker. Og børn bør sikres visse (menneske)rettigheder.

Der er tale om en afvejning. Et godt demokratisk samfund bør respektere og værne om, at ethvert barn først og fremmest er bundet til sin familie med et stærkt bånd og en slags skæbnefællesskab. En solid familie, hvor der er klare, veldefinerede værdier og stærke holdninger giver barnet tryghed, en følelse af identitet og af at ”høre hjemme”. I modsætning til den følelse af forvirring og rodløshed, der ofte giver usikre og ulykkelige individer, hvis familien er svag og dårligt fungerende. Jeg synes, man kan se, at også i de tilfælde, hvor barnet som voksen vælger at definere sig i tydelig modsætning til de værdier, der var i hjemmet, så vil det ofte få et mere harmonisk liv, end hvis opvæksten var flydende og uden værdier samt holdninger. Jeg mener ikke, at en meget ideologisk præget eller dybt religiøs opvækst er skadelig, hvis den ikke indebærer elementer af intolerance og indoktrinering.

Det må naturligvis forudsættes, at barnet som voksen indrømmes friheden til at kunne vælge sin barnelærdoms tankesystem fra igen. Her er et stort problem i forhold til den kulturelt betingede eller religiøse omskæring, der er mere end en bagatel, og som ikke kan vælges fra igen.

Uanset forældre i meget vidt omfang skal have lov til at vælge for deres børn, så mener jeg ikke, at dette kan omfatte, at de skal kunne vælge at få foretaget irreversible kirurgiske indgreb på deres barn, hvis ikke der findes en medicinsk begrundelse. Når indgrebet også ændrer livet inkl. og seksuallivet, fordi for huden har en vigtig funktion her, og den manglende forhud desuden med årene nedsætter følsomheden på glans penis for bare at nævne nogle af de væsentligste konsekvenser, så er det klart, at et sådant indgreb ubetinget må forudsætte et informeret samtykke fra personen selv, når der ikke findes en decideret medicinsk indikation.

Man kan etisk set ikke tillade sig at fjerne forhuden på intakte drenge eller babyer uden at indhente et informeret samtykke. Et sådant samtykke kan kun en person over 18 år, der kan forstå og forholde sig til selve indgrebet og dets konsekvenser, give. Derfor bør operationen kun være tilladt på personer over 18 år, der kan vælge selv.

Selv om forældre bestemmer over deres børn, betyder det ikke, at børn slet ikke har rettigheder. Og når der, som med omskæring af babyer, er tale om irreversible indgreb på en intakt børnekrop, der ændres for livet, og hvor der ikke er tale om en bagatel, så bør børnene netop beskyttes med et forbud.

Hvis man gennemgår den medicinske viden, der er om emnet, fremgår det, at der her i den vestlige verden, hvor vi har adgang til sæbe, vand og god hygiejne, ikke findes en generel medicinsk begrundelse, når barnet i øvrigt er sundt og velkædet. Den amerikanske børnelæge-forening (AAP) har ganske vist for nylig i en rapport udtalt, at evt. risici ved indgrebet på babyer og drenge (de forholdt sig kun til risici og ikke til øvrige konsekvenser) var mindre end de opnåede fordele.

Men som det siden er kommet frem, var deres rapport præget af kulturel og/eller religiøs forudindtagethed; de havde set på omskæringen med alt for farvede positive briller, sandsynligvis bl.a. fordi de selv i deres daglige virke jo netop omskærer en del drenge. Hvis de ikke blåstemplede metoden, så ville de jo have et problem. Rapporten er blevet sagligt og markant modsagt af talrige medicinere fra hele verden. Specielt er HIV argumentet og argumenter om beskyttelse mod peniscancer nu faldet helt til jorden.

Tilbage står, at der faktisk kun findes en religiøs, kulturel og historisk begrundelse, som ikke bør trumfe samfundets krav om, at børn bør beskyttes. I øvrigt kan man også sige, at barnets egen religionsfrihed indskrænkes ved omskæringen, da den jo ikke som f.eks. en dåb kan fjernes igen. Religionen kan ikke senere fravælges fuldt ud, når man har et religiøst kropsmærke.

I et demokrati må lovgivningen ikke begrundes religiøst som i et teokrati, og kulturelle eller historiske argumenter kan ikke stå alene som en begrundelse for lovgivning. Der skal også være en fornuftsbaseret og rationel begrundelse, som ikke findes angående omskæring. Men til det historiske argument må jeg i øvrigt sige, at hvis man går ind for dette som et lødigt og tungt argument, så bør man også kunne gå ind for, at den ”milde” form for kvindeomskæring er acceptabel, såfremt der ikke skæres i klitoris. Det vides ikke, hvor udbredt denne omskæringsmetode er, men den findes.

Her er en parallel, som bør få os til at indse, hvor forkert enhver omskæring og kirurgisk ændring at intakte kønsdele på både små piger og drenge egentlig er.

Det har simpelthen ikke fremtiden for sig i et samfund, der holder af børn og gerne vil beskytte dem.

Kronik i Jyllands-Posten 26. marts 2013 af Lene Kattrup dyrlæge